

ZÁKLADY PRÁVNÍHO ŘÁDU ČR PRO ARCHIVÁŘE

Ochrana a zpracování osobních
údajů

Mgr. et Mgr. Lenka Šmídová Malárová, Ph.D. et
Ph.D.

PROGRAM

- prameny
- předmět úpravy
- základní pojmy
- zásady
- exkurs

PRAMENY

- **primární**
  - zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
  - zák. č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů
  - nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (GDPR)

PRAMENY

- **sekundární (výběr)**
  - zák. č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě
  - zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
  - zák. č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů
  - zák. č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon)

PRAMENY

- **POZOR!**

- zák. č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů byl zrušen!!!

DALŠÍ ZDROJE

- Úřad pro ochranu osobních údajů
  - uouu.cz
- Databáze unijních předpisů
  - eur-lex.europa.eu

PŘEDMĚT ÚPRAVY

■ osobní údaj

- jakákoliv informace, na jejímž základě lze identifikovat konkrétní osobu
- srov. čl. 4 odst. 1 GDPR

„osobními údaji“ [se rozumí] veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné osobě ...; identifikovatelnou fyzickou osobou je fyzická osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména odkazem na určitý identifikátor, například jméno, identifikační číslo, lokační údaje, síťový identifikátor nebo na jeden či více zvláštních prvků fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity této fyzické osoby.

DRUHY OSOBNÍCH ÚDAJŮ

- „klasické“ osobní údaje
- genetické údaje
- biometrické údaje
- údaje o zdravotním stavu

PŘÍKLADY OSOBNÍCH ÚDAJŮ

- jméno a příjmení
- adresa, adresa trvalého bydliště, doručovací adresa
- emailová adresa
- datum a místo narození
- rodné číslo
- číslo občanského průkazu (aj.)
- věk
- pohlaví
- osobní stav
- zdravotní stav
- vzdělání
- tel. číslo a emailová adresa
- IP adresa
- fotografie a audio/audiovizuální záznamy

TERMINOLOGIE

- osobní údaj
  - x citlivý údaj/citlivý osobní údaj
- subjekt údajů
  - FO
  - PO osobní údaje nemají
- správce
  - FO i PO
- zpracovatel
  - FO i PO
  - zpracovává osobní údaje z pověření správce
- zpracování osobních údajů
  - veškeré úkony, jejichž prostřednictvím je nakládáno s osobními údaji
- příjemce
  - FO či PO, které jsou cizí osobní údaje poskytnuty

ZÁSADY ZPRACOVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ

- **zákonnost**
- **korektnost, transparentnost**
- **omezení účelu**
- **minimalizace údajů**
- **přesnost**
- **integrita a důvěrnost**
- **odpovědnost**

EXKURS

■ zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

■ obecná ochrana jména a příjmení + bydliště FO

- § 77 odst. 1: *Jméno člověka je jeho osobní jméno a příjmení, popřípadě jeho další jména a rodné příjmení, která mu podle zákona náleží. Každý člověk má právo užívat své jméno v právním styku, stejně jako právo na ochranu svého jména a na úctu k němu.*

■ právo používat pseudonym

- § 79 odst. 1: *Člověk může pro určitý obor své činnosti nebo i pro soukromý styk vůbec přijmout pseudonym. Právní jednání pod pseudonymem není na újmu platnosti, je-li zřejmé, kdo jednal, a nemůže-li druhá strana mít pochybnost o osobě jednajícího.*
- § 79 odst. 2: *Vejde-li pseudonym ve známost, požívá stejné ochrany jako jméno.*

EXKURS

■ zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

■ ochrana osobnosti

- § 88 odst. 1: *Chráněna je osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého.*
- § 88 odst. 1: *Ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy.*

■ ochrana podoby a soukromí

- § 84: *Zachytit jakýmkoli způsobem podobu člověka tak, aby podle zobrazení bylo možné určit jeho totožnost, je možné jen s jeho svolením.*
- § 85 odst. 1: *Rozšiřovat podobu člověka je možné jen s jeho svolením.*
- § 85 odst. 2: *Svolí-li někdo k zobrazení své podoby za okolností, z nichž je zřejmé, že bude šířeno, platí, že svoluje i k jeho rozmnožování a rozšiřování obvyklým způsobem, jak je mohl vzhledem k okolnostem rozumně předpokládat.*
- § 86: *Nikdo nesmí zasáhnout do soukromí jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod. Zejména nelze bez svolení člověka narušit jeho soukromé prostory, sledovat jeho soukromý život nebo pořizovat o tom zvukový nebo obrazový záznam, využívat takové či jiné záznamy pořízené o soukromém životě člověka třetí osobou, nebo takové záznamy o jeho soukromém životě šířit. Ve stejném rozsahu jsou chráněny i soukromé písemnosti osobní povahy.*

EXKURS

- **zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník**
  - ochrana podoby a soukromí
    - výjimky:
      - souhlas
      - zákon
      - zákonné licence:
        - úřední I.
        - novinářská I.
        - umělecká I.
        - knihovní I.

EXKURS

■ **zák. č. 499/2004 Sb., o archiv. a spis. sl.**

■ **ve vztahu k badateli:**

■ **§ 35 odst. 1:** *Pro účely ochrany archiválií jsou veřejné archivy oprávněny zpracovávat osobní údaje žadatelů o nahlížení v rozsahu*

a) jména, popřípadě jmen, a příjmení,

b) data a místa narození, státního občanství,

c) adresy místa pobytu fyzické osoby na území České republiky, ...

d) čísla průkazu totožnosti.

Tamtéž odst. 3: *Žádost o nahlížení se podává na badatelském listu. Žadatel o nahlížení je povinen za účelem ověření jeho osobních údajů uvedených v badatelském listu předložit na výzvu zaměstnance veřejného archivu průkaz totožnosti. Průkazem totožnosti se pro účely tohoto zákona rozumí doklad, který je veřejnou listinou, v němž je uvedeno jméno, popřípadě jména, a příjmení, datum narození a adresa místa pobytu na území České republiky, popřípadě bydliště v cizině, a z něhož je patrná i podoba, popřípadě jiný údaj umožňující jednoznačně ztotožnit žadatele, který doklad předkládá, jako jeho oprávněného držitele.*

EXKURS

■ zák. č. 499/2004 Sb., o archiv. a spis. sl.

- nahlížení do archiválií obsahujících osobní údaje žijících osob:
  - § 37 odst. 1: *K nahlížení v archivech jsou přístupné jen archiválie starší třiceti let, není-li dále stanoveno jinak, a všechny zveřejněné archiválie.*
  - *tamtéž odst. 2: Do archiválií obsahujících osobní údaje žijící osoby lze nahlížet, nevznesla-li tato osoba písemně námitky. Archiv osobu písemně vyrozumí o podané žádosti o nahlížení do archiválií*
  - § 37 odst. 3: *Do archiválií vztahujících se k žijící fyzické osobě, jejichž obsahem jsou citlivé osobní údaje [sic!], lze nahlížet jen s předchozím písemným souhlasem této osoby...*

EXKURS

- **zák. č. 301/2001 Sb., o matrikách, jménu a příjmení**
  - nahlížení do matričních knih
  - **§ 25 odst. 1:** *Matriční úřad vydá matriční doklad, nebo povolí nahlédnout do matriční knihy a činit výpisy z nich v přítomnosti matrikáře*
    - a) fyzické osobě, které se zápis týká, nebo členům její rodiny, jejím sourozencům a dále zmocněncům těchto osob,
    - b) pro úřední potřebu státních orgánů nebo výkon přenesené působnosti orgánů územních samosprávných celků,
    - c) statutárním orgánům církví nebo duchovním jimi zmocněným, jde-li o matriční knihy vedené těmito církvemi do 31. prosince 1949,
    - d) fyzické osobě, která prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jejích práv před orgány státu nebo před orgány územních samosprávných celků.

DĚKUJI ZA POZORNOST!